

**INSTRUKCJA
DOTYCZĄCA PROCESU SAMOOCENY SYSTEMU KONTROLI ZARZĄDCZEJ
ORAZ SKŁADANIA OŚWIADCZENIA O STANIE SYSTEMU
KONTROLI ZARZĄDCZEJ**

§ 1

1. Celem samooceny systemu kontroli zarządczej jest dokonanie analizy dotychczasowych działań w zakresie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej oraz systematyczna poprawa jakości funkcjonowania Uniwersytetu poprzez gromadzenie i analizę informacji dotyczących poszczególnych obszarów jej działalności.
2. Samoocena przeprowadzana jest corocznie z wykorzystaniem kwestionariusza, który przygotowuje pełnomocnik rektora ds. kontroli zarządczej przy współpracy z audytorem do dnia 15 grudnia każdego roku.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej Uniwersytetu dokonuje corocznie samooceny kontroli zarządczej w kierowanej przez siebie jednostce przy zastosowaniu kwestionariusza.
4. Formularz kwestionariusza udostępniany jest w sieci wewnętrznej, zaś do kierowników jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz pracowników zobowiązanych w trybie ust. 8 przesyłany jest na imienną pocztę elektroniczną.
5. Ewentualne pytania i wątpliwości, co do treści kwestionariusza, należy kierować do pełnomocnika rektora ds. kontroli zarządczej.
6. Wyniki samooceny są źródłem wiedzy o funkcjonowaniu kontroli zarządczej i stanowią podstawę do opracowania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej.
7. W terminie do dnia 31 stycznia danego roku osoby, o których mowa w ust. 3 i 8 przekazują do pełnomocnika rektora ds. kontroli zarządczej kwestionariusz samooceny jednostki wraz z wypełnionym oświadczeniem o stanie kontroli zarządczej, na jego imienną pocztę elektroniczną.
8. Rektor może zobowiązać poszczególnych pracowników do dokonania samooceny systemu kontroli zarządczej w obszarze, za który odpowiadają.
9. Pełnomocnik rektora ds. kontroli zarządczej, po wstępnej weryfikacji formularzy co do ewentualnych braków formalnych, przekazuje je do zespołu ds. kontroli zarządczej najpóźniej do dnia 6 lutego danego roku.
10. Zespół ds. kontroli zarządczej dokonuje wstępnej analizy informacji zawartych w kwestionariuszach samooceny jednostek i przygotowuje zbiorczą informację o stanie kontroli zarządczej w Uniwersytecie.
11. Zespół ds. kontroli zarządczej do dnia 20 lutego danego roku przekazuje wstępną analizę informacji zawartych w kwestionariuszach samooceny jednostek organizacyjnych Uniwersytetu wraz z załącznikiem w postaci kwestionariuszy audytorowi.

§ 2

1. Podstawą udokumentowania samooceny jest kwestionariusz, w którym dokonuje się oceny spełniania kryteriów kontroli zarządczej.
2. Samoocenę przeprowadza się przy zachowaniu zasad rzetelności i bezstronności dokonywanych ocen, poprzez odniesienie się do istniejących dowodów funkcjonującego systemu kontroli zarządczej. W tym celu należy wykorzystać informacje zebrane w wyniku:
 - 1) sprawowanego nadzoru merytorycznego;
 - 2) wykonywanych przeglądów bieżących działalności;
 - 3) analizy i oceny ryzyka, oraz informacje przekazywane przez pracowników, które mogą mieć wpływ na ocenę i doskonalenie kontroli zarządczej;
 - 4) informacje na temat realizacji procedur wewnętrznych;
 - 5) informacje na temat działań szkoleniowych i innych wzmacniających systemy kontrolne.
3. Podczas wypełniania kwestionariusza samooceny należy wziąć pod uwagę również wszelkie informacje na temat nieprawidłowości i ryzyk funkcjonowania systemu kontroli zarządczej o jakich mowa w raportach służb kontrolnych i audytowych.
4. W razie zmiany regulacji normatywnej może nastąpić zmiana kwestionariusza.

§ 3

1. W ramach samooceny prowadzonej przez kierowników jednostek organizacyjnych Uniwersytetu należy dokonać oceny poszczególnych elementów kontroli zarządczej według przyjętej 4 stopniowej skali ocen dojrzałości jednostki.
2. Kwantyfikacja ocen przedstawia się następująco:
 - 1) w optymalnym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;
 - 2) w wystarczającym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;
 - 3) w ograniczonym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;
 - 4) nie funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.
3. Wstępna analiza informacji zawartych w kwestionariuszach samooceny jednostek organizacyjnych Uniwersytetu sporządzana jest ze wskazaniem ilości oraz odsetka odpowiedzi pozytywnych i negatywnych.
4. Do określenia poziomu ogólnego stanu kontroli zarządczej na podstawie wyników samooceny stosuje się poniższą skalę:
 - 1) do 50 % ocen pozytywnych ogółem wskazuje, że nie funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;

- 2) powyżej 50% do 70% ocen pozytywnych ogółem wskazuje, że w ograniczonym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;
 - 3) powyżej 70% do 85% ocen pozytywnych ogółem wskazuje, że w wystarczającym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.
 - 4) powyżej 85% ocen pozytywnych ogółem wskazuje, że stan kontroli zarządczej jest optymalny, wymagający jedynie bieżącego monitorowania.
5. Jednocześnie dla pozytywnej oceny stanu kontroli zarządczej oczekiwane jest uzyskanie minimum 50% ocen pozytywnych dla każdego z objętych samooceną standardów kontroli zarządczej.
 6. Do podstawy wyliczenia odsetka ocen pozytywnych w rozumieniu ust. 4 i 5 przyjmuje się także głosy „Trudno ocenić”.
 7. W przypadku nie uzyskania pozytywnej oceny spełnienia wymogów danego standardu wg wyników samooceny wskazane jest przeanalizowanie przyczyn takiej oceny oraz pozyskanie informacji w tym zakresie z innych źródeł.
 8. Wstępna analiza informacji zawartych w kwestionariuszach samooceny jednostek organizacyjnych Uniwersytetu zawiera przynajmniej następujące informacje:
 - 1) zakres samooceny (zarówno przedmiotowy jak i podmiotowy);
 - 2) wyniki samooceny:
 - a) ogólna ocena stanu kontroli zarządczej;
 - b) zidentyfikowane ryzyka i słabości kontroli zarządczej (jeżeli zostały zidentyfikowane);
 - c) proponowane działania naprawcze (w przypadku zidentyfikowania ryzyk czy słabości kontroli zarządczej).

§ 4

1. Celem potwierdzenia, że system kontroli zarządczej, wdrożony w Uniwersytecie zapewnia realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy we wszystkich procesach zachodzących w UAM, rektor składa w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Uniwersytecie.
2. Oświadczenie odnosi się do zdarzeń dla minionego roku kalendarzowego.
3. Przy sporządzaniu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej rektor uwzględnia przede wszystkim:
 - 1) monitoring realizacji celów i zadań;
 - 2) wyniki samooceny systemu kontroli zarządczej;
 - 3) proces zarządzania ryzykiem;
 - 4) wyniki audytów i kontroli;
 - 5) oświadczenia kierowników jednostek Uniwersytetu.
4. W przypadku wystąpienia zastrzeżeń dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej, należy określić działania naprawcze. oświadczenie o stanie kontroli zarządczej zobowiązana jest do określenia działań naprawczych.

5. Ostateczną decyzję co do zakresu i terminu działań naprawczych podejmuje rektor.

§ 5

Audytor na podstawie informacji, o których mowa w §1 ust. 7 przekazanych przez zespół ds. zarządzania ryzykiem dokonuje w oparciu o kryteria oceny systemu kontroli zarządczej oceny dojrzałości Uniwersytetu do dnia 25 lutego danego roku i przekazują ją rektorowi.